
Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2011:14

Församlingsinstruktionen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2011:90 vari föreslås att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att utreda om det ska finnas en pastoral för volontärer i församlingsinstruktionen. Utskottet understryker värdet och betydelsen av det ideella engagemanget i kyrkans arbete och ser det som naturligt att frågor om detta finns med i församlingsinstruktionens pastorala program för den grundläggande uppgiften. Mot den bakgrunden föreslås att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:90.

Motionens förslag

Motion 2011:90 av Carin Åblad Lundström och Erik Sjöstrand, Volontär, frivillig, ideell – en kallelse för tjänst i kyrkan

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda behovet av precisering av kyrkoordningens 57 kap. 5 § avseende innehållet i församlingsinstruktionen angående eventuellt tillägg om pastoral för volontärer.

Bakgrund

Bestämmelser om att det ska finnas en församlingsinstruktion för varje församling finns i kyrkoordningens kapitel 57 om tillsyn. Församlingsinstruktionen var en nyhet som infördes genom kyrkoordningen. Förslaget kom från den s.k. personalutredningen i dess betänkande Personal, tillsyn, överklagande (Svenska kyrkans utredningar 1998:6). I betänkandet sågs församlingsinstruktionen som ett instrument för tillsyn över församlingar och ämbetsbärare.

I sitt förslag till kyrkoordning i kyrkoordningsskrivelsen till 1999 års kyrkomöte, CsSkr 1999:3, framhöll Centralstyrelsen att församlingsinstruktionens innehåll uttömmande ska regleras i kyrkoordningen. I församlingsinstruktionen ska ingå de regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta om och pastorala program för olika delar av församlingsverksamheten, 57 kap. 5 §. Ursprungligen skulle där även finnas vissa regler för fortbildning och en redovisning av församlingens samverkan med andra församlingar i personalfrågor. Detta togs dock bort genom beslut av 2009 års kyrkomöte (KsSkr 2009:5, O 2009:1, KmSkr 2009:2). 2009 års kyrkomöte beslutade även om ändring av den lokala beslutsordningen i 57 kap. 6 §. Tidigare gällde att domkapitlet fick utfärda församlingsinstruktionen efter att den hade godkänts av kyrkorådet och kyrkoherden var för sig. Nu gäller att det är församlingens beslutande organ och kyrkoherden som ska godkänna församlingsinstruktionen.

Vid 1999 års kyrkomöte behandlade Andra kyrkolagsutskottet i sitt betänkande om kyrkoordningen (2 KL 1999:1) vissa frågor om församlingsinstruktionen. Utskottet konstaterade att församlingsinstruktionens innehåll var av betydelse för domkapitlets tillsyn.

Eftersom församlingsinstruktionen skall innehålla dessa men inga andra av församlingens verksamheter får domkapitlet – förutom att vara överprövningsorgan – endast behandla sådana frågor som täcks in av församlingens grundläggande uppgift och det särskilda ansvar som i detta stycke är lagt på dem som har uppdrag inom kyrkans vinningstjänst.

I ett par motioner vid 1999 års kyrkomöte betonades kyrkomusikens betydelse i församlingens verksamhet och motionärerna menade att detta därför borde komma till uttryck i församlingsinstruktionen. Andra kyrkolagsutskottet angav att man var väl medvetet om kyrkomusikens roll i församlingen, men då denna verksamhet är en del av gudstjänstlivet föreslogs att motionerna skulle avslås. Detta blev också kyrkomötets beslut.

Vid kyrkomötena 2006–2008 behandlade Tillsyns- och uppdragsutskottet motioner med förslag angående församlingsinstruktionens benämning och karaktär (TU 2006:4, 2007:12 och 2008:5). Samtliga motioner avslogs av kyrkomötet.

Strukturutredningen har i sitt betänkande *Närhet och samverkan* (Svenska kyrkans utredningar 2011:2), vilket remissbehandlas hösten 2011, lämnat vissa förslag beträffande församlingsinstruktionen. Förslagen innebär att det i ett pastorat, vilket enligt utredningen alltid består av flera församlingar, ska finnas en för församlingarna gemensam församlingsinstruktion. I en sådan församlingsinstruktion ska redovisas ansvarsfördelningen för den grundläggande uppgiften mellan församlingarna och pastoratet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:90.

I likhet med motionärerna menar vi att Svenska kyrkan behöver sina volontärer och att det är viktigt att ge goda förutsättningar för ett ideellt engagemang. Vi behöver inom Svenska kyrkan reflektera över hur vi på olika sätt kan främja frivilliginsatser och utveckla strukturer för detta.

Vi har dock inte funnit att det bör införas ytterligare bestämmelser i kyrkoordningen om församlingsinstruktionens innehåll. Denna ska enligt det som nu gäller innehålla ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva mission och diakoni. Volontärskap och frivilliginsatser gäller primärt sådan verksamhet som är ett utflöde av den grundläggande uppgiften. En särskild pastoral för volontärer ser vi därför inte som nödvändig och inte heller som den bästa vägen för att åstadkomma det som vi ser som motionens intention. I det pastoral programmet för den grundläggande uppgiften finns det goda skäl att ta med frågor om hur det ideella engagemanget tas till vara och bereds plats i församlingens arbete. Därmed kan tydliggöras att församlingens medlemmar inte har sin primära uppgift som konsumenter av viss verksamhet utan med dopet som den grundläggande vinningen har del i ansvaret för att församlingen fullgör sin grundläggande uppgift. Mot bakgrund av det som vi här anför föreslår vi att motion 2011:90 avslås.

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Sven Kragh, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Beslutande: Sven Kragh, ordförande, Margareta Carlenius, Göte Karlsson, Irene Gustafsson, Rolf Forslin, Kerstin Björk, Staffan Holmgren, Suzanne Fredborg, Ingrid Borgström, Lars Ivar Ericson, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Bertil Olsson, Rune Wallmyr och Eric Muhl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ronny Hansson, Roine Olsson, Monica Köpsén, Christina Blomqvist, Sven Kerst, Inger Lif, Lennart Kjellin, Mattias Rosenqvist, Niklas Grahn, Maria Falk, Mikael Wendt, Emma Thorén, Stefan Aro och Bertil Murray.

Biskop Esbjörn Hagberg har deltagit i utskottets överläggningar.